

اساسنامه مصوب شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مقدمه:

تاریخ تشیع شاهد نقش‌آفرینی زنان عالمه‌ای است که منشأ آثاری گران‌سنگ در فرهنگ دینی جهان اسلام بوده‌اند و شکل‌گیری حوزه‌های علمیه خاوران به عنوان پدیده‌ای نو و مبارک تأثیرات ارزشمندی در توسعه این فرهنگ بر جای نهاده است. پیش از انقلاب شکوهمند اسلامی، علمای بلاد به کمک افراد خیر به تأسیس خودجوش مدارس علمیه خاوران اقدام کردند و پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز با تأسیس جامعه‌الزهراء سلام‌الله‌علیها در قم با نظر موافق حضرت امام خمینی قدس سره در سال ۱۳۶۳، مرحله‌ای جدید از فعالیت‌های حوزوی خاوران بنیان‌گذاری شد و علمای بلاد سایر شهرها را نیز به الگوگیری از این اقدام برای تأسیس مدارس علمیه خاوران وا داشت.

با توسعه حوزه‌های علمیه خاوران در سراسر کشور، شورای عالی حوزه‌های علمیه در سال ۱۳۷۵ تصمیم گرفت سامان‌دهی این مدارس را به نهادی مستقل بسپارد و با تأسیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران و برداشتن گام‌هایی مؤثر در جهت توسعه و هماهنگی و ارتقای مدارس علمیه، نقطه عطف دیگری در تحولات حوزه‌های علمیه خاوران روی داد. با این همه، به خاطر ضرورت هماهنگی، رشد و شکوفایی هر چه بیشتر جامعه‌الزهراء سلام‌الله‌علیها و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران و به منظور انسجام در امر سیاست‌گذاری و یکپارچه‌سازی امور مربوط به آن‌ها، با هدایت رهبر معظم انقلاب اسلامی مدظله‌العالی و حمایت مراجع عظام تقلید دامت برکاتهم، شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران تشکیل گردید.

و اینک پس از یک دوره فعالیت این شورا و ارزیابی فعالیت آن، شورای سیاست‌گذاری در سال ۱۳۹۷ در چارچوب اسناد بالادستی نسبت به بازنگری اساسنامه خود اقدام نمود.

امید است در سایه توجهات حضرت ولی عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، حوزه‌های علمیه خاوران، در ساخت تمدن اسلامی، به‌ویژه در عرصه تبیین و ترویج معارف اسلامی و تربیت نسل‌های آینده، جایگاه شایسته خود را بیابند.

فصل اول: کلیات

ماده ۱. نام: «شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران» که در این اساسنامه به اختصار «شورا» نامیده می‌شود.

ماده ۲. شورا مجمعی است مرکب از صاحب‌نظران حوزوی که به منظور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان جهت تحقق اهداف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف. تربیت نیروی انسانی توانمند و متعهد در فهم دین، تولید علم، فرهنگ‌سازی و مدیریت و تربیت دینی؛

ب. ایجاد توانمندی در فهم جامع دین با تکیه بر فقه حکومتی و رویکرد فقه جواهری به ویژه در عرصه زن و خانواده؛

ج. زمینه‌سازی جهت بالندگی و پویایی علم و اندیشه اسلامی متناسب با نیاز جوامع مبتنی بر قرآن و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام؛

د. هدایتگری دینی جوامع و نظام اسلامی و پاسخگویی به نیازهای دینی آنها به ویژه در عرصه زن و خانواده؛

هـ. تأثیرگذاری در تحولات و نظامات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هم‌سو با آرمان‌های نظام و انقلاب اسلامی؛

ماده ۳. مدت فعالیت شورا نامحدود است.

فصل دوم: ساختار و تشکیلات

الف: شورا

ماده ۴. اعضای شورا عبارتند از شخصیت‌های حقوقی و حقیقی زیر که اعضای حقیقی آن پس از پیشنهاد شورای عالی حوزه‌های علمیه و تأیید مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی}، توسط دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه منصوب می‌شوند.

الف. یک نفر از اعضای شورای عالی حوزه؛

ب. مدیر حوزه‌های علمیه برادران؛

ج. رئیس هیات امناء جامعه الزهراء سلام‌الله‌علیها؛

د. مدیر جامعه الزهراء سلام‌الله‌علیها؛

هـ. مدیر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران؛

و. شش نفر از فضلا و صاحب‌نظران حوزوی آشنا به مسائل حوزه‌های علمیه خواهران که حداقل چهار نفر از ایشان از خواهران می‌باشند.

تبصره. اعضای حقیقی شورا نباید از کارمندان واحدهای تابعه شورا در سطوح مدیریتی باشند.

ماده ۵. هر دوره فعالیت شورا چهار سال است.

تبصره ۱. تا زمان معرفی اعضای شورای جدید، اعضا به فعالیت خود ادامه می‌دهند.

تبصره ۲. در صورتی که یکی از اعضای شورا استعفا دهد یا از ادامه همکاری معذور باشد، ابتدا موضوع در شورا بررسی می‌شود و مراتب از طریق رئیس شورا جهت اتخاذ تصمیم، به شورای عالی حوزه‌های علمیه اعلام می‌گردد.

ماده ۶. وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

۱. زمینه‌سازی جهت تحقق آرمان‌های امام راحل قدس سره، اجرای منویات و پی‌گیری تحقق مطالبات مراجع عظام تقلید دامت برکاتهم، مقام معظم رهبری مدظله‌العالی و اساسنامه شورا؛
۲. سیاست‌گذاری، راهبری، هدایت و نظارت حوزه‌های علمیه خواهران؛
۳. هم‌فکری در مسائل کلان حوزه با شورای عالی حوزه‌های علمیه؛
۴. بررسی و تصویب اسناد بالادستی و راهبردی و برنامه‌های کلان (بلند مدت و میان مدت)؛
۵. تصویب نظام‌های تعلیم و تربیت، فرهنگ و تبلیغ، پژوهش، مدیریت و پشتیبانی و آمار و اطلاعات حوزه‌های علمیه خواهران؛
۶. تصویب اسناد حاکم بر ساماندهی امور نخبگان و استعدادهای برتر و دانش آموختگان حوزه‌های علمیه خواهران؛
۷. تصویب مقاطع، سطوح، نظام رشته‌ها، رشته‌ها و برنامه‌های آموزشی و تحصیلی و تعیین مدارک رسمی معتبر حوزه‌های علمیه خواهران؛
۸. تصویب سیاست‌های حاکم بر ایجاد، توسعه و انحلال واحدهای آموزشی، پژوهشی، تربیتی، تشکله‌ها و انجمن‌های علمی و نشریات؛
۹. تبیین و تفسیر مفاد اساسنامه و مصوبات شورا؛
۱۰. تصویب ساختار سازمانی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران تا سطح اداره کل و در مدیریت‌های استانی تا سطح معاونت؛
۱۱. تعیین و نصب مدیر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران پس از تأیید مقام معظم رهبری مدظله‌العالی؛
۱۲. پیشنهاد اعضای هیات امناء جامعه الزهراء سلام الله علیها به مقام معظم رهبری مدظله‌العالی و نصب ایشان پس از تأیید معظم له؛
۱۳. تصویب پیشنهاد هیات امناء جامعه الزهراء سلام الله علیها در خصوص مدیر جامعه و معرفی وی به مقام معظم رهبری مدظله‌العالی به منظور تأیید معظم له؛
۱۴. پذیرش استعفای مدیران واحدهای تابعه شورا؛

۱۵. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا؛

۱۶. نظارت و ارزیابی کلان عملکرد واحدهای تابعه شورا؛

۱۷. تصویب ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های اداری استخدامی و مالی و معاملاتی واحدهای تابعه شورا؛

۱۸. تأمین منابع مالی مورد نیاز حوزه‌های علمیه خواهران و جامعه الزهراء سلام‌الله‌علیها؛

۱۹. تصویب برنامه و بودجه سالیانه شورا و واحدهای تابعه آن؛

تبصره. در مورد جامعه الزهراء مطابق اساسنامه جامعه عمل خواهد شد؛

۲۰. حسابرسی سالانه شورا و حوزه‌های علمیه خواهران؛

۲۱. تصویب آیین‌نامه‌های داخلی مورد نیاز شورا؛

۲۲. تأسیس شوراهای، کمیسیون‌ها و کمیته‌های مورد نیاز شورا.

ماده ۷. شورا دارای شورای گسترش و شورای اعطای مجوزها بوده که در محدوده وظایف محوله از سوی شورا عمل خواهند کرد؛

ماده ۸. شورا دارای رئیس و نایب رئیس است که از بین اعضای شورا برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند؛

ماده ۹. وظایف رئیس شورا عبارتند از:

۱. انجام ارتباطات رسمی شورا؛

۲. تشکیل و اداره جلسات شورا؛

۳. امضای مصوبات شورا؛

۴. امضای احکام مدیر حوزه‌های علمیه خواهران، مدیر جامعه الزهراء سلام‌الله‌علیها و اعضای هیئت امناء جامعه الزهراء سلام‌الله‌علیها؛

۵. صدور حکم دبیر شورا؛

۶. نظارت بر فعالیت و عملکرد دبیر شورا؛

۷. ارائه گزارش به مقام معظم رهبری مدظله‌العالی و مراجع عظام تقلید دامت‌تأییداتهم و شورای عالی حوزه‌های علمیه؛

۸. دریافت و تأیید گزارش عملکرد و فعالیت دبیرخانه و طرح در شورا؛

ماده ۱۰. زمان و نحوه تشکیل و اداره جلسات شورا و چگونگی تصمیم‌گیری درباره موضوعات مختلف، طی آیین‌نامه‌ای که با رأی حداقل دو سوم کل اعضای شورا به تصویب می‌رسد تعیین خواهد شد.

ب: دبیرخانه

ماده ۱۱. شورا برای انجام وظایف و مسئولیت‌های خود دارای دبیرخانه است

ماده ۱۲. مسئول دبیرخانه از سوی رئیس شورا پیشنهاد و با رأی شورا برای مدت دو سال انتخاب می‌شود و به عنوان دبیر شورا در جلسات شورا شرکت می‌نماید.

ماده ۱۳. ساختار دبیرخانه و وظایف آن به تصویب شورا می‌رسد.

ج: واحدهای تابعه شورا

ماده ۱۴. واحدهای تابعه شورا در زمان تصویب اساسنامه عبارتند از:

الف. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران؛

ب. جامعه الزهراء سلام الله علیها؛

ماده ۱۵. وظایف مدیر مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران عبارتند از:

۱. اجرای مصوبات و تصمیمات شورا؛
۲. هدایت و مدیریت کلیه فعالیت‌های مرکز مدیریت، واحدها، مدارس و مؤسسات تابعه و وابسته؛
۳. تعیین سیاست‌های اجرایی و خط مشی‌های مرکز در چارچوب مصوبات شورا؛
۴. نظارت بر حسن اجرای فعالیت‌های جاری مرکز مدیریت؛
۵. نصب معاونان ستادی و مدیران استانی؛
۶. ارائه گزارش شش ماهه از روند اجرای برنامه‌های مرکز و واحدهای تابعه آن به شورا؛
۷. ارائه گزارش از اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب شورا؛
۸. پیشنهاد نظام‌های جامع تعلیم تربیت، پژوهش، فرهنگی تبلیغی و مدیریت و پشتیبانی به شورا و پیشنهاد بازنگری و اصلاح آن؛
۹. ارائه گزارش عملکرد مالی برنامه‌ای سالانه به شورا؛

ماده ۱۶. وظایف و اختیارات هیأت امناء جامعه الزهراء سلام الله علیها عبارتند از:

۱. نظارت بر حسن تحقق آرمان‌های امام راحل و منویات، مطالبات و رهنمودهای مقام معظم رهبری مدظله العالی؛
۲. پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات و تصمیمات شورا در خصوص جامعه؛

۳. پیشنهاد اسناد بالادستی و راهبردی و برنامه های کلان در بخش حوزوی جامعه به شورا؛

تبصره. اسناد مربوط به بخش غیرحوزوی جامعه در هیأت امناء به تصویب می‌رسد؛

۴. بازنگری در اساسنامه با رأی دو سوم کل اعضاء و پیشنهاد جهت تصویب در شورا؛

۵. تصویب ساختار و سازمان نفرات جامعه؛

۶. اعطای مجوز اجرای رشته ها، گرایشها و دوره های تحصیلی مصوب شورا در تمام مقاطع؛

۷. تصویب ظرفیت پذیرش مقاطع تحصیلی جامعه؛

۸. تصویب کلیات آئین‌نامه‌ها از قبیل آموزشی، پژوهشی و...؛

تبصره. نظر به ضرورت وحدت رویه در واحدهای تابعه شورا در امور مالی، اداری، استخدامی و معاملاتی

ضوابط و آئین‌نامه‌های مربوط در شورا تصویب می‌گردد؛

۹. پیشنهاد ایجاد یا انحلال واحدهای تابعه و شعب به شورا؛

۱۰. تصویب برنامه و بودجه تفصیلی سالانه جامعه، واحدهای تابعه و هیأت امناء پس از تصویب کلیات برنامه

و بودجه در شورا؛

۱۱. پیشنهاد مدیر جامعه به شورا و پذیرش استعفای ایشان جهت طی مراحل قانونی؛

۱۲. بررسی گزارش مالی و حسابرسی جامعه و ارائه گزارش به شورا؛

۱۳. جذب وجوهات، تبرعات و هدایا؛

تبصره. وجوه نقدی مربوط به این بند، به عنوان یکی از منابع تأمین مالی جامعه محسوب شده که در

چارچوب ضوابط مالی هزینه می‌گردد؛

۱۴. تصویب آئین‌نامه داخلی هیأت امناء؛

۱۵. نظارت بر حسن اجرای اساسنامه، سیاست‌های کلان ابلاغی شورا و مصوبات هیأت امناء؛

۱۶. نظارت و بازرسی بر عملکرد جامعه در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، مالی و اداری و منابع درآمدی با

هماهنگی مدیر جامعه؛

۱۷. تعیین حسابرس و بازرس و بررسی گزارش‌های مالی برنامه‌ای و عملکرد سالانه جامعه؛

۱۸. نظارت بر حسن اجرا و عملکرد مدیر، مسئولان جامعه و واحدهای تابعه آن با توجه به سیاست‌های ابلاغی

و مصوبات؛

فصل سوم: امور مالی

ماده ۱۷. اموال در اختیار شورا عبارت است از: خالص کلیه اموال منقول و غیرمنقول و حقوق متعلقه که به شورا و واحدهای تابعه آن واگذار شده یا می شود.

تبصره. اموالی که به صورت وقف، در اختیار شورا یا واحدهای تابعه آن قرار می گیرد بر اساس احکام وقف و در همان جهتی که وقف شده هزینه خواهد شد.

ماده ۱۸. منابع مالی مورد نیاز شورا و واحدهای تابعه آن، از محل مساعدت‌های مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} و مراجع عظام تقلید^{دامت‌تأییداتهم}، موقوفات، تبرعات، وجوه شرعی، هدایا و کمک‌های مالی اشخاص حقیقی و حقوقی و بودجه عمومی کشور و درآمدهای مکتسبه تأمین می گردد.

ماده ۱۹. شورا دارای ردیف مستقل در قانون بودجه کشور می باشد و کلیه اعتبارات پرداخت شده به شورا، «کمک» تلقی شده و به هزینه قطعی منظور می شود.

ماده ۲۰. هزینه کرد اعتبارات شورا، تابع ضوابط مالی و معاملاتی است که به تصویب شورا می رسد.

ماده ۲۱. حسابرسی نهادهای ذی ربط که براساس قانون، حق حسابرسی و نظارت بر بودجه عمومی را دارند، با تأیید دفتر مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} ممکن می باشد.

ماده ۲۲. شورا و کلیه واحدهای آن مشمول تمام امتیازات و تسهیلات قانونی حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی یا غیر دولتی است.

ماده ۲۳. شورا و واحدهای تابعه آن دارای ماهیت حوزوی، عمومی غیردولتی و غیرانتفاعی بوده و از استقلال مالی، اداری و استخدامی برخوردار است.

فصل چهارم: اصلاح، تغییر و انحلال

ماده ۲۴. اصلاح مفاد اساسنامه، با رأی دو سوم اعضای شورا تصویب و پس از استحضار شورای عالی حوزه‌های علمیه، جهت تأیید به مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} پیشنهاد می گردد.

ماده ۲۵. چنانچه شورا به هر علت نتواند به فعالیت خود ادامه دهد با پیشنهاد حداقل سه چهارم اعضای شورا و تصویب شورای عالی و تأیید مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی}، منحل شده و «هیأت تصفیه» سه نفره، از سوی شورای عالی تعیین و عهده‌دار امر تصفیه می گردند.

ماده ۲۶. هیأت تصفیه ضمن ارجاع وظایف شورا به نهاد جایگزین، نسبت به رسیدگی و تعیین تکلیف درباره کلیه تعهدات و حل و فصل امور مالی و غیر مالی شورا اقدام می نماید.

ماده ۲۷. پس از اجرای تعهدات و حل و فصل امور مالی و حقوقی، باقیمانده دارایی شورا با اذن مقام معظم رهبری^{مدظله العالی} در اختیار شورای عالی حوزه های علمیه جهت صرف در حوزه های علمیه قرار می گیرد.

ماده ۲۸. این اساسنامه مشتمل بر یک مقدمه، ۴ فصل، ۲۸ ماده و ۹ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۰۸/۱۱ به امضای مقام معظم رهبری^{مدظله العالی} رسید.